

WIJ WILLEM ALEXANDER,  
BIJ DE GRATIE GODS,  
KONING DER NEDERLANDEN,  
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,  
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van**  
**houdende regels met betrekking tot de goede werking van het chartale**  
**betalingsverkeer (Besluit chartaal betalingsverkeer)**  
[KetenID W GK027556]

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van [• datum], [• kenmerk], directie Financiële Markten;

Gelet op de artikelen 1:81, tweede lid, 3:267k, tweede, vierde en vijfde lid, 3:267m, eerste en derde lid, en 3:267o, derde lid, van de Wet op het financieel toezicht en de artikelen 9i, tweede lid, 9j, tweede lid, 9k, tweede lid, 9l, vierde lid, 9m, derde lid, en 9q, derde lid, juncto 9c, derde lid, van de Bankwet 1998;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van [•...], nr. [•...]);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën van [• datum], [• kenmerk], directie Financiële Markten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

## **§1. Begripsbepaling**

### **Artikel 1. Begripsbepaling**

In dit besluit wordt verstaan onder *chartale basisinfrastructuur*: de chartale basisinfrastructuur, bedoeld in artikel 3:267k van de Wet op het financieel toezicht.

## **§2. Chartale basisinfrastructuur**

### **Artikel 2. Begripsbepalingen**

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

*circulatiemunten*: de euromunten, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van Verordening (EU) nr. 729/2014 van de Raad van 24 juni 2014 over de denominaties en technische specificaties van voor circulatie bestemde euromuntstukken;

*voorziening*: een voorziening van de chartale basisinfrastructuur, bedoeld in artikel 3:267k, tweede lid, van de wet;

*wet*: Wet op het financieel toezicht.

### **Artikel 3. Afstanden**

De afstanden genoemd in deze paragraaf worden gemeten over de weg.

### **Artikel 4. Soorten voorzieningen**

De chartale basisinfrastructuur bestaat uit de volgende soorten voorzieningen:

- a. voorzieningen voor het opnemen van eurobankbiljetten;
- b. voorzieningen voor het onverpakt storten van eurobankbiljetten;
- c. voorzieningen voor het verpakt storten van eurobankbiljetten;
- d. voorzieningen voor het opnemen van euromunten;
- e. voorzieningen voor het storten van euromunten.

### **Artikel 5. Plaatsing en herkenbaarheid**

1. Een voorziening bevindt zich op een voor het publiek toegankelijke plaats.
2. Een voorziening is door zijn uiterlijke kenmerken duidelijk herkenbaar als onderdeel van de chartale basisinfrastructuur.

### **Artikel 6. Functionaliteit**

1. Een voorziening is te gebruiken met de meest gangbare betaalinstrumenten.
2. Een voorziening voor het opnemen van eurobankbiljetten of euromunten biedt de gebruiker keuze in de op te nemen denominaties.

### **Artikel 7. Denominaties**

1. Ten minste tien procent van de voorzieningen voor het opnemen van eurobankbiljetten biedt de mogelijkheid om bankbiljetten van vijf euro op te nemen.
2. Een voorziening voor het storten van eurobankbiljetten accepteert alle eurobankbiljetten met de hoedanigheid van wettig betaalmiddel.
3. Een voorziening voor het opnemen van euromunten biedt circulatiemunten in de denominaties die in het Nederlandse betalingsverkeer algemeen gebruikt worden.
4. Een voorziening voor het storten van euromunten accepteert circulatiemunten in alle denominaties.

### **Artikel 8. Capaciteit**

1. De chartale basisinfrastructuur omvat ten minste achtendertighonderdvijftig voorzieningen voor het opnemen van eurobankbiljetten.
2. Een voorziening voor het opnemen van eurobankbiljetten kan ten minste zesduizend bankbiljetten bevatten.

### **Artikel 9. Ontheffing**

De Nederlandsche Bank kan op aanvraag geheel of gedeeltelijk ontheffing verlenen van de artikelen 6 en 8, mits grootschalige storingen in het girale betalingsverkeer voldoende kunnen worden opgevangen en de goede dienstverlening aan klanten voldoende gewaarborgd is. Aan een ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.

## **Artikel 10. Landelijke dekking**

1. Ten minste het hierna genoemde percentage van de in Nederland woonachtige of gevestigde betaalrekeninghouders heeft binnen de hierna genoemde afstand toegang tot de volgende voorzieningen:

- a. opnemen van eurobankbiljetten: 99% binnen 5 kilometer;
- b. onverpakt storten van eurobankbiljetten: 92,9% binnen 5 kilometer;
- c. storten van euromunten: 95% binnen 10 kilometer.

2. Ten minste het hierna genoemde percentage van de Nederlandse winkels heeft binnen de hierna genoemde afstand toegang tot de volgende voorzieningen:

- a. verpakt storten van eurobankbiljetten: 98,5% binnen 10 kilometer;
- b. opnemen van euromunten: 90% binnen 10 kilometer.

## **Artikel 11. Beschikbaarheid**

1. Een locatie met een of meerdere voorzieningen voor de hierna genoemde diensten is ten minste het volgende percentage van haar gebruikelijke openingstijden in gebruik:

- a. voor het opnemen van eurobankbiljetten: 97,5%;
- b. voor het opnemen van eurobankbiljetten zonder gelijkwaardige voorziening binnen 5 kilometer: 98%;
- c. voor het onverpakt storten van eurobankbiljetten: 96,5%;
- d. voor het verpakt storten van eurobankbiljetten: 98%;
- e. voor het opnemen van euromunten: 98%;
- f. voor het storten van euromunten: 96,5%.

2. Voor de berekening van de in het eerste lid bedoelde percentages blijft een locatie buiten beschouwing voor zover het feit dat de voorziening op de locatie niet in gebruik is, niet aan de bank of banken, bedoeld in artikel 3:267k, eerste lid, van de wet, kan worden verweten.

## **Artikel 12. Tariefstelling**

Een bank zorgt ervoor dat aan haar in Nederland wonende of gevestigde betaalrekeninghouders geen tarieven in rekening worden gebracht voor het gebruik van de chartale basisinfrastructuur die:

- a. hoger zijn dan de maxima in dit besluit of dan het nultarief, bedoeld in artikel 3:267m, tweede lid, van de wet; of
- b. die een andere tariefgrondslag hebben dan die genoemd in de artikelen 14 of 15.

## **Artikel 13. Indexatie**

De bedragen in de artikelen 14 en 15 worden jaarlijks bij ministeriële regeling gewijzigd voor zover de consumentenprijsindex daartoe aanleiding geeft.

#### **Artikel 14. Maximumtarieven opnemen van eurobankbiljetten en onverpakt storten van eurobankbiljetten en euromunten**

1. Een bank rekent ten hoogste € 0,66 per transactie voor het opnemen van eurobankbiljetten.
2. Een bank rekent ten hoogste 0,30% van het gestorte bedrag voor het onverpakt storten van eurobankbiljetten.
3. Een bank rekent ten hoogste € 0,008 per euromunt voor het storten van euromunten.
4. Dit artikel is niet van toepassing op dienstverlening aan:
  - a. particuliere betaalrekeninghouders;
  - b. kerkgenootschappen als bedoeld in artikel 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek; en
  - c. stichtingen en verenigingen die een algemeen nut beogende instelling als bedoeld in artikel 5b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen zijn.

#### **Artikel 15. Maximumtarieven opnemen van euromunten en verpakt storten van eurobankbiljetten**

1. Een bank rekent ten hoogste € 0,50 per rol euromunten voor het opnemen van euromunten.
2. Een bank rekent ten hoogste € 5,80 per transactie en € 0,055 per biljet voor het verpakt storten van eurobankbiljetten.

#### **Artikel 16. Voorwaarden aan de dienstverlening**

1. Een bank stelt geen beperkingen aan het gebruik van de chartale basisinfrastructuur, tenzij de beperking is gerechtvaardigd door:
  - a. de technische beperkingen van de voorziening;
  - b. het voorkomen van frauduleuze transacties; of
  - c. een wettelijke plicht van de bank.
2. Een bank stelt haar betaalrekeninghouders in staat om via de meest gangbare betaalinstrumenten de voorzieningen te kunnen gebruiken.
3. Het is een bank toegestaan om het gebruik van voorzieningen voor het verpakt storten van eurobankbiljetten enkel open te stellen voor zakelijke betaalrekeninghouders die daarvoor een aparte overeenkomst sluiten.

#### **Artikel 17. Periodieke informatieverstrekking**

1. Een bank verstrekt aan de Nederlandsche Bank gegevens in overeenstemming met de tabel.
2. De Nederlandsche Bank stelt regels met betrekking tot:
  - a. de wijze waarop de gegevens worden verstrekt;
  - b. de mate van detaillering van de gegevens, met dien verstande dat deze geen uitbreiding van de inhoud omvatten;
  - c. de te hanteren eenheden en afronding.
3. De Nederlandsche Bank kan modellen vaststellen voor de verstrekking van de gegevens.

|    | <b>Verstrekker</b>                                                                     | <b>Inhoud</b>                                                                                                                                                                                                           | <b>Periodiciteit en termijn</b>                                                                         |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a. | Een of meerdere banken waarop artikel 3:267k, eerste lid, van de wet van toepassing is | Voor elke voorziening:<br>a. de functionaliteit;<br>b. de capaciteit;<br>c. de locatie;<br>d. de openingstijden;<br><br>voor elke voorziening voor het opnemen van eurobankbiljetten:<br>e. de aangeboden denominaties. | Maandelijks, uiterlijk de twintigste dag van de maand, over de situatie op de eerste dag van die maand. |
| b. | Een of meerdere banken waarop artikel 3:267k, eerste lid, van de wet van toepassing is | Voor elke soort voorziening:<br>a. de bereikbaarheid;<br>b. de beschikbaarheid;<br><br>voor elke voorziening:<br>c. de beschikbaarheid.                                                                                 | Maandelijks, uiterlijk de twintigste dag van de maand, over de voorafgaande maand.                      |
| c. | Een bank waarop artikel 3:267l, eerste, tweede of derde lid, van toepassing is         | Voor elk aangeboden betaalrekeningpakket:<br>a. de tarieven en limieten voor het gebruik van de chartale basisinfrastructuur;<br>b. overige voorwaarden voor het gebruik van de chartale basisinfrastructuur.           | Jaarlijks, uiterlijk op 31 januari, over de situatie op 1 januari.<br>Onverwijld bij aanpassing.        |

### **§3. Geldtransport**

#### **Artikel 18. Begripsbepaling**

In deze paragraaf wordt verstaan onder *wet*: Bankwet 1998.

#### **Artikel 19. Uitsplitsing jaarlijkse kennisgeving**

De kennisgeving, bedoeld in artikel 9i, eerste lid, van de wet, bevat een uitsplitsing:

- a. naar de eerste twee cijfers van de postcode van de locatie; en
- b. naar het soort unieke locatie, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen:
  - 1°. een voorziening die onderdeel uitmaakt van de chartale basisinfrastructuur;
  - 2°. een geldautomaat die geen onderdeel uitmaakt van de chartale basisinfrastructuur;
  - 3°. een ruimte voor detailhandel of dienstverrichting; en
  - 4°. een overige locatie.

#### **Artikel 20. Sectorale drempel**

Een geldtransportonderneming behaalt de drempel, bedoeld in artikel 9j, eerste lid, onderdeel b, van de wet als zij ten minste 30 procent van de unieke voorzieningen die

onderdeel uitmaken van de chartale basisinfrastructuur als bedoeld in artikel 19, onderdeel a, subonderdeel 1°, heeft bediend.

### **Artikel 21. Halfjaarlijkse rapportage**

1. De peildatum van de rapportage, bedoeld in artikel 9k, eerste lid, van de wet, is 30 juni of 31 december.
2. De rapportage wordt zo spoedig mogelijk na de peildatum verstrekt, maar uiterlijk drie maanden daarna.
3. De rapportage bevat over de peildatum:
  - a. de belangrijkste statistieken over de bedrijfsactiviteiten, het personeel en de voertuigen;
  - b. relevante financiële gegevens over de onderneming, waaronder haar financieringsbronnen en de daartoe aangegane overeenkomsten;
  - c. de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemde vermogen alsmede tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van de onderneming; en
  - d. een beschrijving van de andere handelingen of activiteiten van de onderneming dan de werkzaamheden die zien op of verband houden met het transport van eurobankbiljetten of euromunten.
4. Over de zes maanden voorafgaand aan de peildatum bevat de rapportage, voor zover van toepassing, informatie over:
  - a. relevante ontwikkelingen in de klantenportefeuille;
  - b. de uitvoering van voornemens als bedoeld in artikel 9l, eerste lid, van de wet;
  - c. voorstellen tot wijziging van een overeenkomst met een klant of leverancier die meer dan 10 procent van de omzet onderscheidenlijk de kosten van de onderneming uitmaken;
  - d. overige ontwikkelingen die relevant kunnen zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden waartoe de onderneming zich heeft verbonden;
  - e. klachten en incidenten over de chartale dienstverlening; en
  - f. de tarieven voor de chartale diensten.
5. Over de zes maanden volgend op de peildatum bevat de rapportage, voor zover van toepassing, informatie over:
  - a. de financiële prognose van de onderneming, waaronder in ieder geval de financieringsbehoefte, de verwachte kosten en opbrengsten en werkkapitaal;
  - b. een voorziene wijziging van 10 procent of meer in een van de verhoudingen, bedoeld in het derde lid, onderdeel b; en
  - c. overige ontwikkelingen die relevant kunnen zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden waartoe de onderneming zich heeft verbonden, waaronder voorgenomen investeringen en relevante ontwikkelingen in de klantenportefeuille.

### **Artikel 22. Wijzigingen met substantiële impact**

- De kennisgeving, bedoeld in artikel 9l, eerste lid, van de wet, wordt in ieder geval gedaan in de volgende gevallen:
- a. een wijziging van het personeelsbestand of het aantal voertuigen van ten minste vijf procent;
  - b. een afname van het aantal geldverwerkingscentra of bedrijfsgebouwen ten behoeve van dienstverlening in Nederland;
  - c. een substantiële wijziging in de IT-infrastructuur;

d. een substantiële wijziging in de winstgevendheid, met name wanneer die aanleiding kan vormen voor maatregelen in de bedrijfsvoering.

### **Artikel 23. Inhoud afwikkelingsplan**

Het afwikkelingsplan, bedoeld in artikel 9m van de wet, bevat ten minste:

- a. een overzicht van de relevante processen, producten, activiteiten en projecten van de onderneming, alsmede de noodzakelijke contracten en bedrijfsmiddelen voor de voortzetting van de geldtransportactiviteiten in Nederland;
- b. een inschatting van de relevante belanghebbenden;
- c. uitgewerkte en reële afwikkelingsscenario's, waaronder faillissement, overname, vrijwillige terugtreding, en het afsplitsen van organisatieonderdelen;
- d. de inrichting van het besluitvormingsproces tot afwikkeling;
- e. plannen voor de continuïteit van de dienstverlening, het besluitvormingsproces, de financiële continuïteit, en de communicatie tijdens het afwikkelingsproces.

### **Artikel 24. Boetehoogte**

1. Het basisbedrag van de bestuurlijke boete, bedoeld in artikel 9q, tweede lid, van de wet, bedraagt:
  - a. voor overtreding van de artikelen 9i en 9k tot en met 9n van de wet en van artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht: de helft van het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht;
  - b. voor overtreding van artikel 9o van de wet: een kwart van het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht;
2. De Nederlandsche Bank N.V. kan het basisbedrag met ten hoogste 100 procent verlagen of met ten hoogste 50 procent verhogen, indien de ernst of de duur van de overtreding een dergelijke verlaging of verhoging rechtvaardigt.
3. De Nederlandsche Bank N.V. kan voorts het basisbedrag met ten hoogste 100 procent verlagen of met ten hoogste 50 procent verhogen, indien de mate van verwijtbaarheid van de overtreder een dergelijke verlaging of verhoging rechtvaardigt.

### **Artikel 25. Draagkracht**

1. De Nederlandsche Bank N.V. houdt bij het vaststellen van een bestuurlijke boete rekening met de draagkracht van de overtreder.
2. De Nederlandsche Bank N.V. kan op basis van het eerste lid de op te leggen bestuurlijke boete verlagen met maximaal 100 procent.

## **§4. Wijzigingen en slotbepalingen**

### **Artikel 26. Wijziging Besluit bestuurlijke boetes financiële sector**

In artikel 10 van het **Besluit bestuurlijke boetes financiële sector** worden in de opsomming van artikelen uit de Wet op het financieel toezicht in de numerieke volgorde de volgende artikelnummers met bijbehorende boetecategorieën ingevoegd:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| 3:267k                      | 3 |
| 3:267l, eerste lid          | 3 |
| 3:267l, tweede en derde lid | 2 |
| 3:267m                      | 2 |
| 3:267n                      | 1 |
| 3:267o                      | 2 |
| 3:267p                      | 2 |
| 4:71k                       | 2 |

### **Artikel 27. Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

### **Artikel 28. Citeertitel**

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit chartaal betalingsverkeer.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Financiën,



## **NOTA VAN TOELICHTING**

### **Algemeen**

#### *§ 1. Inleiding*

Contant geld vervult belangrijke maatschappelijke functies en publieke belangen. Het is daarom van groot belang dat burgers en bedrijven contant geld kunnen blijven gebruiken. Contant geld draagt bij aan een inclusief betalingsverkeer en is een terugvaloptie bij grote storingen in het girale betalingsverkeer.

De Wet chartaal betalingsverkeer<sup>1</sup> draagt bij aan een toegankelijke en voor gebruikers betaalbare infrastructuur van contant geld, zodat de publieke belangen van contant geld geborgd worden. De wet en dit besluit hebben als doel om de inrichting en bekostiging van de chartale infrastructuur zo te organiseren dat op de langere termijn een maatschappelijk gewenst niveau van chartale dienstverlening wordt aangeboden. De wet verplicht banken om zorg te dragen voor een goed toegankelijke en voor gebruikers betaalbare chartale infrastructuur. Daarnaast worden ook regels gesteld om de continuïteitsrisico's in het geldtransport beter te mitigeren.<sup>2</sup>

De wet bevat grondslagen voor het stellen van nadere regels bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. Hierdoor kan de wetgeving sneller meebewegen met ontwikkelingen in de maatschappij en de markt. Binnen het betalingsverkeer kunnen betaalgewoontes, onder andere door technologische ontwikkelingen, door de jaren heen veranderen. De nadere uitwerking van de delegatiegrondslagen volgt in dit besluit, om de wet- en regelgeving voor het chartale betalingsverkeer toekomstbestendig te houden.

In deze toelichting wordt eerst de aanleiding voor het besluit besproken (§ 2). Vervolgens wordt ingegaan op de hoofdlijnen van het besluit (§ 3), waarna de gevolgen (§ 4), de consequenties voor uitvoering, toezicht en handhaving (§ 5), de evaluatie (§ 6) en de resultaten van consultatie, advies en voorhang (§ 7). De volgorde van de artikelen sluit zoveel mogelijk aan bij de volgorde van de grondslagen in de wet waarop ze zijn gebaseerd.

#### *§ 2. Aanleiding*

De aanleiding voor de Wet chartaal betalingsverkeer wordt toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel.<sup>3</sup> Voordat de wet en dit besluit in werking traden, stelde het Convenant contant geld eisen aan de chartale keten. Dit convenant was in 2022 tot stand gekomen op initiatief van de Nederlandsche Bank (DNB) en was ondertekend door de belangrijkste partijen uit het chartale betalingsverkeer, te weten banken, Betaalvereniging Nederland, chartale dienstverleners en vertegenwoordigers van toonbankinstellingen en verschillende groepen consumenten.<sup>4</sup>

---

<sup>1</sup> Voluit: de Wet chartaal betalingsverkeer en aanpassing van het toepassingsbereik van het bonusplafond (Kamerstukken 36711). In deze toelichting wordt kortweg gesproken van de Wet chartaal betalingsverkeer of 'de wet'.

<sup>2</sup> Kamerstukken II 2022/23, 27863, nr. 137.

<sup>3</sup> Kamerstukken II 2024/25, 36711, nr. 3.

<sup>4</sup> Bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 27863, nr. 100.

In het Convenant staan onderlinge afspraken met een looptijd van vijf jaar over de kwaliteit van de chartale dienstverlening, een inclusief en toegankelijk betalingsverkeer, de dienstverlening en continuïteit van de chartale dienstverleners en veiligheid. Ook is in het Convenant overeengekomen dat de banken hun tarieven ten aanzien van contant geld niet meer laten stijgen dan de consumentenprijsindex en geen andere maatregelen treffen, zoals volumebeperkingen, waardoor het opnemen of storten van contant geld voor particuliere en zakelijke klanten duurder, of anderszins ontmoedigd of belemmerd wordt. De wet en het onderliggende besluit leggen een groot deel van deze afspraken wettelijk vast. Zo worden nadere eisen gesteld aan de chartale voorzieningen, worden bereikbaarheids- en beschikbaarheidsnormen vastgelegd en worden maximumtarieven geregeld die banken mogen rekenen voor het gebruik van de chartale infrastructuur.

In lijn met de motie-Flach zijn de eisen uit het Convenant als ondergrens gesteld.<sup>5</sup> Waar de eisen op besluitniveau zijn aangescherpt, is dit om te voorkomen dat de inclusiviteit of de storingsbestendigheid van het betalingsverkeer onder druk komt te staan. Vanuit de ervaring met de uitvoering en monitoring van het Convenant zijn sommige normen daarnaast anders geformuleerd. In deze toelichting wordt, waar nodig, aandacht besteed indien de regels in het besluit verschillen ten opzichte van de afspraken uit het Convenant.

In het Convenant was voorts neergelegd dat DNB en Brink's onderlinge afspraken maken om de continuïteit van de dienstverlening door Brink's te borgen. Die afspraken zijn in 2022 tot stand gekomen en vastgelegd in een *living will*-overeenkomst tussen beide partijen. De wet voorziet de afgesproken (informatie)verplichtingen van een wettelijke basis. De paragraaf over geldtransport is daarom mede geïnspireerd op deze overeenkomst.

### § 3. Hoofdlijnen

Dit besluit is onderverdeeld in een hoofdstuk over de chartale basisinfrastructuur en een hoofdstuk over de continuïteit van geldtransport. De regels over de chartale basisinfrastructuur richten zich tot banken en zijn opgenomen in de Wet op het financieel toezicht (Wft). De regels over de continuïteit van het geldtransport zijn opgenomen in de Bankwet 1998.

#### 3.1 Chartale basisinfrastructuur

De wet verplicht de grootste Nederlandse banken om zorg te dragen voor de chartale basisinfrastructuur. Alle banken met een noemenswaardig Nederlands klantenbestand worden verplicht om hun klanten in staat te stellen van die infrastructuur gebruik te maken, tegen gereguleerde tarieven en voorwaarden. Zo wordt voorkomen dat het gebruik van contant geld wordt ontmoedigd doordat banken de dienstverlening afbouwen of hoge tarieven voor opnames en stortingen rekenen en wordt invulling gegeven aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid van banken om de toegang tot het betalingsverkeer te borgen.

---

<sup>5</sup> Kamerstukken II 2025/2026, 36711, nr. 29.

### *Voorzieningen van de chartale basisinfrastructuur*

De wet bepaalt dat de chartale basisinfrastructuur bestaat uit landelijk dekkende en adequate voorzieningen voor het opnemen en storten van contant geld.<sup>6</sup> Dit besluit stelt nadere regels over de voorzieningen waaruit de chartale basisinfrastructuur bestaat en de daaraan te stellen eisen. Momenteel valt bij een voorziening te denken aan een geldautomaat, maar dit kan in de toekomst ook een ander soort automaat, systeem of technologie omvatten.

### *Soorten voorzieningen*

De soorten voorzieningen bestaan uit automaten voor het opnemen en storten van euromunten en eurobankbiljetten, waarbij het storten van bankbiljetten uiteenvalt in verpakt storten (via *sealbag*-automaten) en onverpakt storten (via *recyclers*). Het is mogelijk om in een automaat meerdere voorzieningen aan te bieden. Zo kan men via een recycler zowel bankbiljetten opnemen als (onverpakt) storten.

### *Plaatsing en herkenbaarheid*

Het is belangrijk dat de voorzieningen voor het opnemen en storten van contant geld publiek toegankelijk zijn. Een publieke toegankelijke plaats wordt onder andere gekenmerkt door algemene toegang, binnen het openbare domein. Dat is bij een gevelvoorziening duidelijk, gezien deze zich aan de openbare weg bevindt. Soms staan voorzieningen ook in supermarkten of in kantoorgebouwen. Deze ruimtes zijn niet altijd publiek toegankelijk, bijvoorbeeld omdat de voorziening achter een toegangspoortje staat. De eis dat voorzieningen op een publiek toegankelijke locatie staan, betekent niet dat de voorziening altijd en constant toegankelijk moet zijn. Het is niet redelijk om van winkels te verwachten dat zij open moeten blijven, omdat er een chartale voorziening aanwezig is. Deze voorzieningen gelden daarom ook als publiek toegankelijk, mits de locatie ruime openingstijden heeft.

Het is daarentegen onwenselijk dat er binnen een bepaalde omgeving alleen voorzieningen zijn geplaatst in winkels, waardoor er buiten de openingstijden van de winkels geen andere mogelijkheid bestaat om contant geld op te nemen. Om dit te voorkomen, wordt de plaatsing van voorzieningen van de chartale basisinfrastructuur gemonitord door DNB.

Daarnaast is het ook van belang dat voorzieningen onmiddellijk herkenbaar zijn als onderdeel van de chartale basisinfrastructuur. De huidige Geldmaatautomaten hebben een opvallend en kenmerkend uiterlijk. Naast de duidelijke naamvoering en het logo, maakt de gele kleur dat de voorzieningen direct te herkennen en te onderscheiden zijn als onderdeel van het Geldmaatnetwerk.

Niet alle voorzieningen waar opnemen en storten van contant geld mogelijk is, maken onderdeel uit van de chartale basisinfrastructuur. Het dienstverleningsniveau en de tarieven van deze automaten worden door deze wetgeving niet gereguleerd.<sup>7</sup> Daarom is het belangrijk dat voorzieningen die tot de chartale basisinfrastructuur behoren, een uniform en onderscheidend uiterlijk hebben. Hierdoor zou het voor de gebruiker direct

---

<sup>6</sup> Artikel 3:267k, eerste lid, Wet chartaal betalingsverkeer.

<sup>7</sup> Onder meer omdat hun aanbieders een andere rol vervullen dan banken en omdat de automaten beperkt bijdragen aan de bereikbaarheid van contant geld. Zie pagina 45-46 van de memorie van toelichting bij de wet (Kamerstukken II 2024/25, 36711, nr. 3).

duidelijk moeten zijn dat bij gebruik van de voorziening van Geldmaat de wettelijk vastgestelde voorwaarden en tarieven gelden.

#### *Functionaliteit en denominaties*

De gebruiker kan met de meest gangbare betaalinstrumenten bij elke voorziening van de chartale basisinfrastructuur terecht om contant geld op te nemen of te storten. De voorziening dient bijvoorbeeld elke in Nederland gangbare betaalkaart te accepteren, zonder daarbij een onderscheid te maken tussen de bank of uitgever van de betaalkaart. De universele acceptatie draagt bij aan een inclusief betalingsverkeer en de bereikbaarheid van contant geld.

Door technologische ontwikkelingen en veranderende gewoontes in het chartale betalingsverkeer kunnen betaalinstrumenten veranderen. Dit betekent dat de voorziening door de jaren heen aangepast kan worden aan de veranderende technologie en gewoontes. In de huidige tijd moet de voorziening bijvoorbeeld niet alleen de fysieke betaalkaart ondersteunen, maar ook de elektronische alternatieve vormen hiervan, zoals via wallets op de smartphone.

Een voorziening geeft de gebruiker een keuze over de op te nemen denominaties die in het Nederlandse betalingsverkeer algemeen gebruikt worden. Dat betekent dat er verschillende denominaties in de voorziening aanwezig moeten zijn en dat deze in een voldoende volume beschikbaar zijn. Zo blijven de verschillende denominaties ook voldoende in omloop. De bepaling laat onverlet dat een voorziening ook andere, minder gangbare denominaties mag aanbieden.

Een aanscherping ten opzichte van het Convenant is dat tien procent van de voorzieningen de mogelijkheid moet bieden om 5-eurobiljetten op te nemen. Onder het Convenant is dat vijf procent van de automaten. Het gaat dus om een verdubbeling van het aantal automaten met 5-eurobiljetten. Deze verdubbeling is nodig om de efficiëntie van het betalingsverkeer te verhogen. Winkeliers en andere toonbankinstellingen hebben veelvuldig 5-eurobiljetten nodig om als wisselgeld te dienen. Als meer automaten deze biljetten aanbieden, kunnen winkeliers hier gemakkelijk aan komen. Ook zullen meer consumenten de biljetten hebben, zodat zij gepaster kunnen betalen.

Uitgangspunt is dat de voorziening aansluit bij de betaalgewoontes en behoeftes van de gebruikers in Nederland. Dat heeft tot gevolg dat euromunten van 0,01 en 0,02 eurocent niet hoeven te worden uitgegeven. Hoewel deze munten wettig betaalmiddel blijven worden in Nederland bedragen al lange tijd afgerond naar 0,05 eurocent.

Voor stortvoorzieningen gelden strengere eisen: hier moeten alle circulatiemunten<sup>8</sup> en eurobankbiljetten met de status van wettig betaalmiddel worden geaccepteerd. Omdat de munten wettig betaalmiddel blijven, moeten stortvoorzieningen ze wel accepteren. Voorzieningen moeten daarmee ook het 500-eurobiljet accepteren, ook al wordt dit biljet niet langer door het Eurosysteem uitgegeven. Muntstortvoorzieningen moeten ook 1- en 2-centmunten accepteren.

---

<sup>8</sup> Dit geldt dus niet voor de gouden en zilveren munten voor verzamelaars (artikel 4, eerste lid, Muntwet). Die hebben wel de status van wettig betaalmiddel, maar zijn in de praktijk vooral verzamelobject.

### *Landelijke capaciteit*

Om contant geld beschikbaar te houden, moeten er in Nederland voldoende voorzieningen zijn en moeten deze voorzieningen voldoende capaciteit hebben om eurobankbiljetten uit te geven aan de gebruiker. Zonder maatregelen is het denkbaar dat het aantal voorzieningen uit kostenoverwegingen wordt afgeschaald. Dat kan de bereikbaarheid van voorzieningen onder druk zetten met nadelige gevolgen voor de eerder beschreven maatschappelijke functies van contant geld. Ook kan dit afbreuk doen aan de terugvalfunctie van contant geld in geval van nood of crisis, omdat het overgebleven voorzieningennetwerk dan onvoldoende capaciteit biedt. Daarom bevat de chartale basisinfrastructuur ten minste 3.850 voorzieningen voor het opnemen van eurobankbiljetten, net als in het Convenant.

Voor het afstorten van contant geld en het opnemen van euromunten geldt geen norm voor een minimumaantal voorzieningen. In het Convenant is deze norm er wel. Omdat deze diensten niet noodzakelijk worden geacht voor de terugvalfunctie van contant geld is een aantallennorm niet vereist. Voor deze diensten worden – net als in het Convenant – wel bereikbaarheids- en beschikbaarheidseisen gesteld waarmee een goede toegang tot deze diensten geborgd blijft, en er tegelijkertijd ruimte blijft voor de banken om de chartale infrastructuur efficiënt in te richten.

Naast de landelijke aantallen worden ook eisen gesteld aan de capaciteit van een individuele biljetopnamevoorziening. Het is belangrijk dat een voorziening voldoende capaciteit heeft voor de uitgifte van verschillende denominaties. Daarom worden eisen gesteld aan de hoeveelheid bankbiljetten in de voorziening. Het capaciteitsvereiste van ten minste 6.000 bankbiljetten voor een opnamevoorziening voorkomt dat deze voorzieningen snel leeg raken, vooral in crisissituaties of als het pinverkeer uitvalt.

DNB krijgt de mogelijkheid om ontheffingen te verlenen van de eisen aan capaciteit en functionaliteit, om meer ruimte te bieden voor innovatieve voorzieningen. Te denken valt bijvoorbeeld aan kleinere geldautomaten zonder biljetkeuze die Geldmaat flexibel kan inzetten als ergens een storing optreedt. Aan de ontheffing kan DNB voorschriften verbinden, bijvoorbeeld om te borgen dat de doelen van het besluit voldoende worden bereikt.

### *Landelijke dekking*

De bereikbaarheid van contant geld is onvoldoende gegarandeerd door enkel capaciteitsnormen te regelen. Er worden eisen gesteld aan de spreiding van de voorzieningen, om ervoor te zorgen dat voorzieningen binnen een acceptabele afstand bereikbaar zijn voor de gebruiker. Hiermee wordt voorkomen dat voorzieningen te veel geconcentreerd zijn op enkele plekken. De landelijke bereikbaarheidsnormen zorgen ervoor dat er voor elke gebruiker een voorziening in de buurt is. Het uitgangspunt is dat vrijwel elke Nederlander binnen vijf kilometer over de weg een voorziening kan vinden met de mogelijkheid om eurobankbiljetten op te nemen en af te storten.<sup>9</sup>

De vijfkilometernorm wordt gemeten over de weg, waaronder ook loop- en fietspaden, om zo dicht mogelijk bij de werkelijke afstand voor de gebruiker aan te sluiten. In het

---

<sup>9</sup> Het gaat om 99% van de Nederlandse inwoners indien de 5 kilometer over de weg wordt gemeten, en 99,7% bij een hemelsbrede afstand.

Convenant werd deze norm hemelsbreed berekend. Door de afstand over de weg te berekenen wordt rekening gehouden met barrières in het landschap, zoals een rivier of een spoorlijn.

Het criterium 'landelijk dekkend' is ingevuld met bereikbaarheidsnormen die zijn bepaald op basis van berekeningen en advies van DNB. Net als in het Convenant wordt er onderscheid gemaakt tussen voorzieningen die voornamelijk door consumenten worden gebruikt, en voorzieningen voor zakelijk gebruik. De eerste categorie is gebaseerd op waar mensen wonen, de ander op waar winkels gevestigd zijn. Daarnaast zijn sommige normen gebaseerd op 5 kilometer en andere normen op 10 kilometer.<sup>10</sup> Dit onderscheid is ingegeven door het gebruik van deze diensten: de gemiddelde gebruiker maakt relatief minder gebruik van het opnemen en storten van euromunten en verpakt storten van eurobankbiljetten. In het Convenant werden sommige normen gebaseerd op "20 autorijminuten". De huidige norm is gebaseerd op de afstand over de weg, omdat dit beter aansluit bij de beleving van de betaalrekeninghouder.

De bereikbaarheidsnormen hoeven – net als onder het Convenant – niet volledig, maar voor een vooraf bepaald percentage van de Nederlandse inwoners respectievelijk zakelijke adressen behaald te worden. Dat zorgt voor de nodige ademruimte voor de aanbieder van de chartale basisinfrastructuur, en voorkomt dat er op afgelegen plekken automaten moeten worden geplaatst zonder dat daar een noemenswaardige vraag voor is.

De percentages zijn gebaseerd op de nieuwe berekeningswijze van afstand over de weg, en op de huidige realisatiecijfers. Dat betekent dat de normen iets strenger zijn dan onder het Convenant. De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de huidige bereikbaarheidsnormen voor Geldmaat goed haalbaar zijn. Zeker in landelijk gebied kan de sluiting van een enkele automaat grote effecten hebben op de bereikbaarheid, terwijl het effect op het normpercentage beperkt is. Met de nieuwe normen wordt voorkomen dat het huidige aanbod verschaalt en wordt een beperkte verbetering van het aantal automaten verwacht, die bijdraagt aan de toegang tot contant geld.

De motie-Bushoff/Dijk over de bereikbaarheid van pinautomaten in landelijk gebied<sup>11</sup> roept op om aanvullend op de vijfkilometernorm maatregelen te treffen om de bereikbaarheid te verbeteren. De hiervoor toegelichte omschakeling naar de afstand over de weg en de hogere bereikbaarheidspercentages dragen daaraan bij. Daarnaast gaat een strengere beschikbaarheidsnorm gelden voor automaten zonder alternatief binnen vijf kilometer. Zie daarover de volgende paragraaf.

Voor het plaatsen van automaten kunnen banken afhankelijk zijn van derde partijen, zoals verhuurders van gebouwen en gemeenten die een omgevingsvergunning verstrekken. Indien banken zich hebben ingespannen om de bereikbaarheidsnormen te realiseren, maar dit toch niet haalbaar blijkt, dan zou een afhankelijkheid kunnen leiden

---

<sup>10</sup> Dit sluit, mede in het licht van het aangenomen amendement-Ergin en de motie-Flach (Kamerstukken II 2025/26, 36711, nrs. 22 resp. 29) aan bij de bestaande vijfkilometernorm voor het opnemen van bankbiljetten en de overige bereikbaarheidsnormen uit het Convenant contant geld.

<sup>11</sup> Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 31.

tot overmacht, waardoor geen bestuurlijke sanctie kan worden opgelegd.<sup>12</sup> Uiteraard ontslaat dit banken niet van de plicht om zich te blijven inspannen om de bereikbaarheidsnormen uit dit besluit te realiseren.<sup>13</sup>

### *Beschikbaarheid*

De bereikbaarheid van de chartale infrastructuur gaat over de hoeveelheid voorzieningen en de spreiding daarvan. Om contant geld daadwerkelijk bereikbaar en beschikbaar te houden, moeten deze voorzieningen ook naar behoren functioneren. Daarom worden ook normen voor de beschikbaarheid gesteld. Een voorziening is beschikbaar als deze in gebruik is, en dus niet te maken heeft met een technische storing of ander soort mankement. De beschikbaarheidsnorm houdt rekening met openingstijden van de verschillende voorzieningen. Deze normen worden per locatie gemeten. Als op een locatie verschillende voorzieningen van hetzelfde soort aanwezig zijn, waarvan er ten minste één beschikbaar is, dan geldt de locatie als beschikbaar. Dit sluit aan bij de klantbeleving.

Voor elke soort voorziening geldt een specifieke beschikbaarheidseis, die is gebaseerd op de technische haalbaarheid daarvan. Sommige soorten automaten zijn namelijk gevoeliger voor storingen dan andere. De beschikbaarheidseisen uit het Convenant zijn daarbij ongewijzigd overgenomen. De ervaring sinds de inwerkingtreding van het Convenant is dat realisatie van deze eisen soms uitdagend, maar in het algemeen haalbaar is.

Voorzieningen voor het opnemen van eurobankbiljetten zonder gelijkwaardige voorzieningen binnen vijf kilometer daarvan, waarbij het gaat om de werkelijke afstand gemeten over de openbare weg, worden ook wel solitaire voorzieningen genoemd. Voor deze voorzieningen geldt een strengere beschikbaarheidsnorm dan voor non-solitaire voorzieningen. Door de nieuwe manier van het meten van afstanden (over de weg in plaats van hemelsbreed) vallen er ongeveer twee keer zoveel automaten onder de hogere norm als onder het Convenant.

### *Betaalbaarheid van chartale diensten*

Om contant geld bruikbaar te houden is het niet alleen noodzakelijk dat de infrastructuur bestaat, maar ook dat rekeninghouders die kunnen gebruiken. De Wet chartaal betalingsverkeer verplicht de grootste Nederlandse banken om zorg te dragen voor de chartale basisinfrastructuur. Hiermee wordt vastgelegd dat betaalrekeninghouders toegang hebben tot de chartale basisinfrastructuur. De reikwijdte van deze verplichting verschilt naargelang de omvang van de bank. Voor een uitgebreide toelichting over de verplichtingen en verantwoordelijkheid van de banken wordt verwezen naar de toelichting bij het de wet.<sup>14</sup> In dit besluit worden de tarieven voor het gebruik van de voorzieningen nader ingevuld.

---

<sup>12</sup> Artikelen 5:5 en 5:41 Awb.

<sup>13</sup> Hiermee wordt opvolging gegeven aan de toezegging aan Tweede Kamerlid Inge van Dijk (CDA) tijdens de plenaire behandeling van de wet om in deze toelichting terug te komen op gevallen waarin banken geen geschikte locatie voor een geldautomaat kunnen vinden (plenair debat woensdag 14 januari 2026, Handelingen II 2025/26, nr. 30, item 9).

<sup>14</sup> Kamerstukken II 2024/25, 36711, nr. 3, p. 13-17.

### *Maximumtarieven, limieten en voorwaarden*

De wet bepaalt dat eisen aan de voorwaarden en tarieven van opname- en storttransacties bij besluit kunnen worden ingevuld. De tarieven uit dit besluit gelden als maxima, het staat banken vrij om een lager tarief te rekenen. Deze tarieven gelden als de enige kosten die een bank mag rekenen voor het gebruik van de voorzieningen van de chartale infrastructuur. Elke andere 'bijdrage naar gebruik', zoals een vast tarief voor het gebruik van chartale diensten of een bedrag voor het bestellen van *sealbags*, zijn niet toegestaan. Overigens gelden de tarieven uit dit besluit alleen voor het gebruik van voorzieningen die onderdeel uitmaken van de chartale basisinfrastructuur. Een bank mag voor het gebruik van andere faciliteiten, zoals voorzieningen van IAD's, afwijkende tarieven rekenen.<sup>15</sup> Onder meer daarom moeten de voorzieningen van de chartale basisinfrastructuur duidelijk herkenbaar zijn.

In de wet wordt, na aanneming van het amendement-Flach c.s., bepaald dat de tarieven voor het opnemen van biljetten en het onverpakt storten van biljetten en munten, tegen een nultarief geschiedt voor particuliere betaalrekeninghouders, kerkgenootschappen en algemeen nut beogende verenigingen of stichtingen. Voor overige klanten die gebruik maken van deze diensten geldt een maximumtarief. Dat geldt ook voor de tarieven voor het opnemen van munten en het onverpakt storten van biljetten.

Bij de bepaling van de maximumtarieven en hun grondslagen zijn verschillende factoren in overweging genomen. Leidend principe daarbij was het publiek belang van contant geld, in lijn met het amendement-Flach.<sup>16</sup> Vanuit dat publiek belang is een balans getroffen tussen tarieven die in enig verband staan met de kosten van de chartale transactie, en tarieven die niet leiden tot ontmoediging van het gebruik van contant geld. De tarieven zijn vastgesteld na advies van DNB en sluiten veelal aan bij de gemiddelde tarieven van de drie grootste banken in 2024, nadat was toegezegd de tarieven te bevriezen op "ongeveer het huidige niveau".<sup>17</sup> In de onderstaande tabel worden de tarieven nader toegelicht.

| <b>Dienst en tarief</b>                                                         | <b>Overwegingen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Biljetten opnemen (zakelijk)</i><br>€ 0,66 per transactie                    | Het maximumtarief is vastgesteld op het gemiddelde tarief van de drie grootste banken in 2024. De inflatie sindsdien is niet meegewogen, om te compenseren voor de forse stijging sinds 2019 (ter hoogte van 93% na inflatiecorrectie). De grondslag (per transactie) sluit aan bij de huidige tarifiering. |
| <i>Onverpakt biljetten storten (zakelijk)</i><br>0,30 % van het gestorte bedrag | Het tarief is vastgesteld op voorstel van DNB en sluit, bij een gemiddelde transactiehogte, ongeveer aan bij het gemiddelde tarief van de drie grootste banken in 2024. De drie grootbanken hanteren op dit moment elk een vast tarief per                                                                  |

<sup>15</sup> Onder meer omdat de aanbieders van IADs een andere rol vervullen dan banken en omdat de automaten beperkt bijdragen aan de bereikbaarheid van contant geld. Zie pagina 45-46 van de memorie van toelichting bij de wet (Kamerstukken II 2024/25, 36711, nr. 3).

<sup>16</sup> Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 14.

<sup>17</sup> Kamerstukken II 2022/23, 27863, nr. 137.



|                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                  | transactie, aangevuld met een variabel tarief naar de waarde of omvang van de transactie. Het wettelijke maximumtarief is alleen variabel. Dit zorgt dat kleinere transacties niet ontmoedigd worden, wat kan bijdragen aan de ervaren veiligheid door ondernemers. Daarnaast worden de kosten van een storting vooral gedreven door het legen van de automaten, hetgeen eerder moet gebeuren bij een grote transactie.                                                                    |
| <i>Munten storten (zakelijk)</i><br>€ 0,008 per munt                             | Dit tarief is vastgesteld op voorstel van DNB. Het is lager dan het gemiddelde van de drie banken in 2024, maar sluit ongeveer aan bij de gemiddelde tarieven van twee van de drie. Waar de banken nu een vast tarief gecombineerd met een variabel tarief hanteren, is gekozen om alleen een variabel tarief te handhaven, vanwege dezelfde redenen als hierboven.                                                                                                                        |
| <i>Munten opnemen</i><br>€ 0,50 per muntrol                                      | Het tarief is vastgesteld op voorstel van DNB en sluit aan bij het gemiddelde tarief van de drie grootste banken in 2024. Er wordt enkel een variabel tarief gehanteerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Biljetten storten (verpakt)</i><br>€ 5,80 per transactie + € 0,055 per biljet | Het tarief is vastgesteld op voorstel van DNB. Het is ongeveer gelijk aan het gemiddelde tarief van twee van de drie grootste banken in 2024. De derde bank is in de berekening buiten beschouwing gelaten vanwege een zeer grote stijging van het tarief sinds 2019. Anders dan bij de andere tarieven wordt hier wel een vast én een variabel tarief in rekening gebracht, omdat de vaste kosten van een transactie (o.a. het bestellen en vervoeren van de sealbag) relatief hoog zijn. |

De tarieven worden jaarlijks bij ministeriele regeling aangepast aan de prijsontwikkeling. Om de tarieven op hetzelfde reële niveau te houden, wordt daarbij één op één de ontwikkeling van de consumentenprijzen doorberekend. Van verdere indexatie is geen sprake.<sup>18</sup> Uiteraard kunnen de nultarieven uit de wet op basis van deze indexatie niet verhoogd worden.

Een bank moet er niet alleen voor zorgen dat zij zelf geen kosten in rekening brengt die het nultarief of de maximumtarieven overstijgen, maar ook dat andere partijen dit niet doen (artikel 3:267k, vierde lid, van de wet). Hiermee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat Geldmaat kosten in rekening brengt aan een rekeninghouder van een buitenlandse bank die onder de wet valt. Het is aan de bank van de rekeninghouder om te voorkomen dat Geldmaat of een andere partij dit doet.

Over de voorwaarden voor het gebruik van de chartale basisinfrastructuur door rekeninghouders worden enkele regels gesteld. Zo wordt bepaald dat beperkingen aan

<sup>18</sup> Hiermee wordt opvolging gegeven aan de motie-Flach, Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 28.

het gebruik gerechtvaardigd moeten zijn door technische beperkingen van de voorziening, het voorkomen van frauduleuze transacties of een wettelijke plicht van de bank. Ook wordt bepaald dat de bank ervoor zorgt dat klanten de voorzieningen kunnen gebruiken met de meest gangbare betaalmethoden, nu reeds wordt bepaald dat de voorzieningen daartoe technisch in staat moeten zijn. Verpakt storten door middel van *sealbags* wordt gebruikt door zakelijke klanten. Banken mogen hun klanten vragen om voor het gebruik van deze specifieke dienst een aparte overeenkomst te sluiten.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat het verbod op betalingen in contanten van meer dan EUR 3.000 euro niet van toepassing op het afstorten van contant geld, omdat het verbod alleen van toepassing is op handelaren in goederen.<sup>19</sup> Het afstorten van contant geld wordt tevens uitgezonderd van de limiet op contante betalingen uit de anti-witwasverordening (AMLR). Voor zover een storting onder de definitie van 'handelen in goederen of diensten verlenen' in de zin van die verordening zou vallen, worden stortingen bij banken expliciet uitgezonderd. Wel moeten deze stortingen bij de FIU gemeld worden indien ze de limiet overschrijden.<sup>20</sup>

#### *Periodieke informatieverstrekking door banken*

Dit besluit bepaalt ook welke gegevens periodiek verstrekt moeten worden aan DNB, door wie en hoe vaak. Dat blijft beperkt tot gegevens die noodzakelijk zijn voor het toezicht. DNB kan nadere regels stellen over de wijze van verstrekking (bijvoorbeeld via het online toezichtportaal), de mate van detaillering en de eenheden en afronding. Dat gebeurt bij toezichthoudersregeling, die gepubliceerd wordt op [wetten.nl](https://wetten.nl).

#### *Toegankelijkheid*

Het amendement-Ergin legt vast dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden uitgewerkt hoe de beschikbaarheid en toegankelijkheid van contant geld voor kwetsbare groepen wordt gewaarborgd.<sup>21</sup> De regering deelt het belang van een toegankelijk betalingsverkeer. In dit besluit worden eisen gesteld aan het aantal geldautomaten en aan de bereikbaarheid (de spreiding van de geldautomaten) en de beschikbaarheid (in hoeverre werkt de geldautomaat) van contant geld. Deze maatregelen dragen niet alleen bij aan de beschikbaarheid en toegankelijkheid van contant geld voor mensen in een kwetsbare positie, maar breder. Contant geld dient immers beschikbaar en toegankelijk te zijn voor alle gebruikers van de chartale infrastructuur.

Daarnaast zijn er diverse trajecten waarmee de specifieke behoeften van mensen in een kwetsbare positie worden geadresseerd. In de Europese Toegankelijkheidsrichtlijn, die op 28 juni 2025 van toepassing is geworden, worden aanvullende eisen gesteld aan de toegankelijkheid van onder andere geldautomaten en betaalterminals voor personen met een handicap. Daarnaast zet de sector, in samenwerking met consumentenorganisaties, momenteel stappen om het betalingsverkeer toegankelijker te maken. Via het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB) monitort de regering in hoeverre deze stappen daadwerkelijk bijdragen aan het toegankelijker maken van het betalingsverkeer.

---

<sup>19</sup> Artikel 1f Wwft.

<sup>20</sup> Artikel 80, eerste en vierde lid, onderdeel b, van de Verordening (EU) 2024/1624 van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

<sup>21</sup> Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 34.

Mocht in mei 2026 blijken dat de genomen acties van de sector niet toereikend zijn, zal de regering naar andere mogelijkheden kijken om de toegankelijkheid te waarborgen, bijvoorbeeld via wet- en regelgeving. De regering is van oordeel dat met deze bestaande en voorgenomen maatregelen de beschikbaarheid en toegankelijkheid van contant geld op dit moment voldoende is gewaarborgd.

### *3.2 Geldtransport*

Dit besluit stelt daarnaast nadere regels over het monitoringsregime van de continuïteit van het geldtransport door DNB. De wet legt grote geldtransportondernemingen verplichtingen op. Dit besluit vult enkele van die verplichtingen nader in. Het gaat dan om de uitsplitsing van de jaarlijkse kennisgeving van het aantal unieke locaties, de verstrekkingsmomenten en de inhoud van de halfjaarlijkse rapportage, een lijst met te rapporteren substantiële wijzigingen, de inhoud van het afwikkelingsplan en de boetehoogte. Deze bepalingen worden verder artikelsgewijs toegelicht.

Verder wordt een aanvullende, sectorale drempel gesteld voor het geldtransport. Daarmee valt een geldtransportonderneming die meer dan 30% van de voorzieningen van de chartale basisinfrastructuur bedient, ook onder de verplichtingen uit de Bankwet 1998. Gezien het belang van de chartale basisinfrastructuur voor de omloop van contant geld in Nederland is het wenselijk dat DNB inzicht heeft in de continuïteit van de geldtransportondernemingen die daaraan een aanmerkelijke bijdrage leveren. De wettelijke drempel van 30 procent van het totaal aantal unieke locaties kan in dat geval onvoldoende zijn, omdat het aantal voorzieningen op de basisinfrastructuur veel lager is dan het totale aantal locaties.

### *Weerbaarheid*

De regering begrijpt de zorgen die in de motie-Bushoff<sup>22</sup> zijn verwoord over de kwetsbaarheid van de chartale infrastructuur en de afhankelijkheid van een grote commerciële dienstverlener. De continuïteit van contant geld is van groot maatschappelijk belang, zeker in crisissituaties, en uitval kan leiden tot risico's voor de samenleving. Dat is een van de redenen dat de Wet chartaal betalingsverkeer een monitoringsregime voor grote geldtransportondernemingen heeft geïntroduceerd, dat gericht is op de continuïteit van die ondernemingen.

De continuïteit van de geldverwerking en -distributie wordt verder geborgd binnen bestaande crisisstructuren en weerbaarheidsafspraken. In samenwerking met betrokken publieke en private partijen wordt gewerkt met noodscenario's, crisisprotocollen en continuïteitsplannen. Deze maken onderdeel uit van bredere nationale crisisstructuren en worden periodiek getoetst en geactualiseerd. Voor crises binnen de financiële kerninfrastructuur bestaat bovendien een vaste crisisstructuur tussen het Ministerie van Financiën, DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). In deze structuur bestaan korte lijnen met instellingen uit de financiële kerninfrastructuur. Voor de chartale keten is dit nader uitgewerkt in een chartaal crisisplan. Deze plannen zijn om redenen van nationale veiligheid niet openbaar.

Ten aanzien van de in de motie genoemde bescherming tegen ongewenste overnames geldt dat bij de evaluatie van de Wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames

---

<sup>22</sup> Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 30.

(Wet vifo) expliciet wordt gezien op welke wijze essentiële diensten binnen de chartale infrastructuur, waaronder dienstverlening zoals uitgevoerd door Brink's, onder vergelijkbare beschermingsvoorwaarden kunnen worden gebracht. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wens van de Tweede Kamer om de weerbaarheid van deze sector te versterken, in lijn met andere vitale en cruciale sectoren. De regering is van oordeel dat deze bestaande en voorgenomen maatregelen bijdragen aan de continuïteit van de chartale infrastructuur en dat daarmee voldoende aandacht is besteed aan de zorgen die in de motie zijn verwoord.

#### *§ 4. Gevolgen*

##### *4.1 Financiële gevolgen*

In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel is reeds ingegaan op het grootste gedeelte van de regeldrukkosten. In deze nota van toelichting wordt daarom alleen op enkele kostenposten ingegaan die destijds nog niet gekwantificeerd konden worden of die gewijzigd zijn tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel.

De eisen die aan de chartale basisinfrastructuur gesteld worden sluiten voor het grootste gedeelte aan bij de huidige situatie en het Convenant contant geld. Nieuw is de verplichting om in 10% van de biljetopnamevoorzieningen 5-eurobiljetten aan te bieden. Deze verplichting zal beperkte regeldrukkosten met zich brengen, omdat de automaten reeds geschikt zijn om 5-eurobiljetten aan te bieden. Verder moet Geldmaat extra aandacht besteden aan de beschikbaarheid van solitaire automaten. Deze verplichting bestond al onder het convenant, maar gaat gelden voor meer automaten. Dit zal voor beperkte extra regeldrukkosten zorgen.

Het amendement-Van Eijk c.s. heeft een aanvullende drempel geïntroduceerd voor de verplichting om diensten voor onverpakt storten aan te bieden (kortweg de stortverplichting). Niet alleen is vereist dat de bank meer dan 500.000 in Nederland woonachtige of gevestigde betaalrekeninghouders heeft, maar ook dat zij een balanstotaal van ten minste 50 miljard euro heeft. Daarmee komen er minder banken onder de stortverplichting te vallen. De totale administratieve lasten uit de memorie van toelichting bij de wet kunnen dus worden verminderd met een bedrag van € 1,3 mln. implementatiekosten en tussen de € 0,37 mln. en € 6,8 mln. structurele kosten.<sup>23</sup>

Het amendement-Flach c.s. introduceert nultarieven in de wet voor het opnemen en storten van contant geld voor particulieren, kerkgenootschappen en stichtingen en verenigingen met een ANBI-status.<sup>24</sup> Voor de andere gebruikers van chartale voorzieningen worden tarieven gemaximeerd. Het nultarief kan tot een aanzienlijke besparing leiden, vooral voor hen die nu veel contant geld gebruiken. De gegevens om deze besparing te kwantificeren ontbreken echter. Nu het Convenant er reeds voor zorgt dat de tarieven niet harder stijgen dan de inflatie, ontbreekt daarnaast de vergelijking met een alternatieve situatie waarin de tarieven wel waren gestegen in de afgelopen

---

<sup>23</sup> Het gaat hier o.a. over de kosten voor aansluiting bij Geldmaat, het aanpassen van interne procedures, de kosten per storttransactie en de kosten voor aanvullend cliëntonderzoek. Zie de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel, Kamerstukken II 2024/25, 36711, nr. 3, par. 6.3.

<sup>24</sup> Amendement-Flach c.s. over een nultarief voor het opnemen en storten van geld voor particulieren, kerkgenootschappen en stichtingen en verenigingen met ANBI-status (Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 26).

jaren. Kwantificering zou bovendien weinig toevoegen, omdat de kosten voor de chartale basisinfrastructuur voor banken niet veranderen en dus op een andere manier moeten worden gedekt. Het staat banken vrij om te bepalen hoe zij deze kosten dekken. Om deze reden, en omdat de kosten van de dienstverlening al in de memorie van toelichting van de wet zijn uiteengezet, worden de gevolgen van de maximumtarieven voor banken niet nader gekwantificeerd.

Daarnaast hebben de nultarieven tot gevolg dat een bank vooraf moet controleren tot welke groep een klant behoort, om het juiste tarief te rekenen. Tot op heden werd enkel een onderscheid gemaakt in tarieven voor zakelijke en particuliere klanten. Het nultarief geldt voor een grote groep klanten. Het categoriseren van deze (bestaande) klanten vergt een inspanningsverplichting van de bank, waarbij mogelijk een nieuw systeem moet worden ingericht. Dit leidt tot kosten voor banken. De balans tussen het belang van het nultarief en de bijkomende kosten wordt nader afgewogen in de toelichting bij het amendement.<sup>25</sup>

#### *4.2 Doenvermogen*

Het besluit stelt maximumtarieven vast voor het opnemen en storten van contant geld via de chartale basisinfrastructuur. Deze uniforme, transparante tariefstelling zorgt ervoor dat burgers en bedrijven niet met onverwachte kosten worden geconfronteerd. Daarnaast moeten de automaten en andere voorzieningen die tot deze infrastructuur behoren duidelijk herkenbaar zijn. Dit versterkt het doenvermogen doordat gebruikers in één oogopslag kunnen zien welke voorzieningen onder de wettelijke kwaliteits- en tariefregulering vallen.

Verder is technische toegankelijkheid geborgd doordat voorzieningen te bedienen moeten zijn met de meest gangbare betaalinstrumenten, zoals gangbare betaalpassen en moderne alternatieven (bijvoorbeeld via een smartphone). Hierdoor hoeven gebruikers zich geen zorgen te maken dat hun betaalmiddel niet geaccepteerd wordt. Aanvullende eisen om in de toegankelijkheid van voorzieningen te voorzien voor personen met een handicap worden gereguleerd door de Europese Toegankelijkheidsrichtlijn, die op 28 juni 2025 van toepassing is geworden. Deze richtlijn is ook van toepassing op geldautomaten en betaalterminals. Ook worden eisen gesteld aan de beschikbaarheid en bereikbaarheid: er gelden normen voor de spreiding, het aantal en het functioneren van automaten. Zo kunnen mensen erop vertrouwen dat zij binnen een redelijke afstand een werkende geldautomaat kunnen vinden.

Deze maatregelen verlagen drempels en voorkomen verwarring of financiële verrassingen, ook voor mensen in een kwetsbare positie. Door de combinatie van maximale tarieven, duidelijk herkenbare en breed toegankelijke voorzieningen, en eisen aan spreiding en werking van voorzieningen, sluit het besluit aan bij de eisen aan het doenvermogen voor regelgeving en blijft contant geld daadwerkelijk bereikbaar, beschikbaar, betaalbaar en bruikbaar voor iedereen.

---

<sup>25</sup> Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 26.

### *§ 5. Uitvoering, toezicht en handhaving*

De uitvoering van de normen uit het besluit ligt in de praktijk grotendeels bij Geldmaat, als organisatie die de chartale basisinfrastructuur in stand houdt. Geldmaat moet voldoen aan normen ten aanzien van o.a. de aantallen, bereikbaarheid, beschikbaarheid, functionaliteit en herkenbaarheid van automaten. Dat moet Geldmaat doen in afstemming met de aandeelhoudende banken en onder het toezicht van DNB. Kwalitatief betekent dit voor Geldmaat een structurele inspanning om te zorgen dat het netwerk naar behoren functioneert. Dit vereist samenwerking met banken, proactief onderhoud en innovatie, en tijdige rapportage.

Ook voor grote geldtransportondernemingen brengt het besluit aanvullende uitvoeringsverplichtingen met zich mee. Ondernemingen die een substantieel deel van de markt bedienen zijn verplicht periodiek informatie aan DNB te verstrekken over o.a. hun bedrijfsstructuur, financiële positie, bedrijfsactiviteiten en relevante ontwikkelingen. Ook moeten zij tijdig melding maken van wijzigingen die de continuïteit van hun dienstverlening kunnen beïnvloeden en zijn zij verplicht een actueel afwikkelingsplan te hebben. Grote geldtransporteurs moeten hiervoor interne processen, risicoanalyses en communicatielijnen goed op orde hebben, wat vraagt om voortdurende aandacht voor governance, compliance en samenwerking met DNB en andere belanghebbenden.

Banken moeten zich in de tariefstelling voor chartale diensten houden aan de maximumtarieven uit dit besluit. Zij mogen hun tarieven voor het gebruik van de chartale basisinfrastructuur uitsluitend aanpassen binnen de wettelijk vastgestelde maxima en volgens de voorgeschreven indexatie.

Het toezicht en de handhaving zijn belegd bij DNB. Gelet op de bestaande samenwerking bij het Convenant contant geld is de verwachting dat de nalevingsbereidheid van marktpartijen groot zal zijn. Het toezichtinstrumentarium voorziet onder meer in bestuurlijke boetes en dwangsommen, waarbij de hoogte van de boetes voor het geldtransport is afgestemd op het strafrecht.

*Uitvoeringstoets DNB*  
PM

### *§ 6. Evaluatie*

De wet wordt binnen drie jaar na de inwerkingtreding geëvalueerd op haar doeltreffendheid en praktijkeffecten. In die evaluatie worden ook de normen uit dit besluit onder de loep genomen.

Daarnaast nemen de relevante partijen in het chartaal betalingsverkeer deel aan het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB). Het MOB is een samenwerkingsverband dat zich richt op efficiënt, veilig, betrouwbaar en toegankelijk betalingsverkeer. In het MOB nemen vertegenwoordigers van aanbieders en vragers in het betalingsverkeer plaats, waaronder banken, consumentenorganisaties en toonbankinstellingen. Het MOB wordt voorgezeten door DNB.

De deelnemers aan het MOB kunnen hun ervaringen over het wetsvoorstel en dit besluit inbrengen in het MOB. Op basis van signalen uit het MOB, het toezicht en overige beleidsontwikkelingen kan de Minister van Financiën ook los van de wetsevaluatie besluiten om te onderzoeken of de eisen aan de chartale infrastructuur aangepast moeten worden.

## *§ 7. Consultatie, advies en voorhang*

### *7.1 Consultatie*

PM

### *7.2 Adviezen*

PM

### *7.3 Voorhang<sup>26</sup>*

PM

## **Artikelsgewijs**

### **Artikel 1. Begripsbepaling**

Omdat zowel in de paragraaf over de chartale basisinfrastructuur als de paragraaf over geldtransport wordt verwezen naar de chartale basisinfrastructuur, wordt dit begrip hier omschreven.

## **§2. Chartale basisinfrastructuur**

### **Artikel 2. Begripsbepalingen**

In dit artikel worden enige begrippen omschreven voor de paragraaf over de chartale basisinfrastructuur.

### **Artikel 3. Afstanden**

Verwezen wordt naar de toelichting bij artikel 10 (Landelijke dekking).

### **Artikel 4. Soorten voorzieningen**

In dit artikel worden de soorten voorzieningen van de chartale basisinfrastructuur opgesomd, ter invulling van artikel 3:267k van de wet. In aansluiting bij het tweede lid van dat artikel wordt een onderscheid gemaakt tussen munten en biljetten en tussen opname- en stortvoorzieningen. Voor het storten van biljetten wordt voorts een onderscheid gemaakt tussen verpakt en onverpakt storten. Met 'verpakt storten' wordt het storten van biljetten in een sealbag in een kluis bedoeld. 'Onverpakt storten' is het

---

<sup>26</sup> In lijn met de artikelen 3:267k, zesde lid, 3:267m, vijfde lid, en 2:367o, vijfde lid, van de wet, die zijn ingevoegd met het amendement-Flach (Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 11).

storten van losse biljetten. Op dit moment wordt dat aangeboden op de *recyclers* van Geldmaat: automaten waar zowel biljetten opgenomen als gestort kunnen worden.

Bewust is gekozen voor het woord 'voorziening' in plaats van 'automaat'. Dit biedt mogelijkheid om de automaten, binnen de eisen aan de chartale basisinfrastructuur, anders vorm te geven of bijvoorbeeld meerdere diensten op één automaat aan te bieden. Daarnaast laat deze formulering ruimte voor innovatie en andere technologische ontwikkelingen, waardoor de bepaling toekomstbestendig is.

### **Artikel 5. Plaatsing en herkenbaarheid**

Bepaald wordt dat een voorziening voor het algemene publiek toegankelijk is. Hiermee wordt voorkomen dat voorzieningen zich bevinden in besloten ruimtes, die alleen door bevoegden betreden mogen worden. Het artikel staat er niet aan in de weg dat voorzieningen bijvoorbeeld in bankkantoren of winkels worden geplaatst; die zijn immers (tijdens openingstijden) voor het publiek toegankelijk. De term kan, indien gewenst, in beleidsregels nader worden ingevuld.

Verder wordt bepaald dat een voorziening duidelijk herkenbaar is. Gedacht kan worden aan een merknaam, logo of herkenningskleur. Dit maakt het voor een consument van een afstand duidelijk dat hij te maken heeft met een voorziening van de chartale basisinfrastructuur, waarvoor onder meer maximumtarieven gelden, en niet met bijvoorbeeld een automaat van een onafhankelijke aanbieder van geldautomaten.

### **Artikel 6. Functionaliteit**

In dit artikel worden eisen gesteld aan de functionaliteit die de voorzieningen bieden. Het eerste lid bepaalt dat de voorzieningen te gebruiken zijn met de meest gangbare betaalinstrumenten.

Het tweede lid bepaalt dat opnamevoorzieningen de gebruiker keuze bieden in de op te nemen denominaties. Dat geldt zowel voor biljetopname als muntopname. Daarmee wordt niet bedoeld dat een voorziening alle denominaties aanbiedt; dat is afhankelijk van de denominaties die in de voorziening beschikbaar zijn, onverminderd artikel 7.

### **Artikel 7. Denominaties**

Dit artikel stelt eisen aan de denominaties die bij de verschillende voorzieningen opgenomen of gestort kunnen worden.

Het eerste lid bepaalt dat tien procent van de voorzieningen de mogelijkheid biedt om 5-eurobiljetten op te nemen. Dit is een aanscherping van het Convenant; zie daarover het algemeen deel van deze toelichting.

Het derde lid bepaalt dat de voorzieningen voor muntopname circulatiemunten in alle gangbare denominaties aanbiedt. Dat betekent in de praktijk dat munten van 1 cent en 2 cent niet hoeven te worden aangeboden, omdat bedragen in Nederland bij contante betaling worden afgerond op het dichtstbijzijnde veelvoud van 5 cent. Bijzondere



munten, zoals herdenkingsmunten of verzamelaarsmunten, hoeven eveneens niet te worden aangeboden.

Het tweede en vierde lid bepalen dat de stortvoorzieningen wel alle denominaties van munten en bankbiljetten moeten opnemen. De verwijzing naar circulatiemunten betekent dat verzamelaarsmunten niet geaccepteerd hoeven te worden, hoewel die wettig betaalmiddel zijn.<sup>27</sup>

### **Artikel 8. Capaciteit**

Dit artikel stelt capaciteitsnormen voor biljetopnamevoorzieningen. Hiermee wordt een minimum gesteld aan het aantal biljetten dat gelijktijdig kan worden opgenomen. Dat houdt contant geld beter beschikbaar als terugvaloptie bij grootschalige storingen in het pinverkeer. Er worden zowel eisen gesteld aan het totale aantal voorzieningen (eerste lid) als aan de capaciteit van een individuele voorziening (tweede lid). Deze beide normen zijn nodig om een adequate spreiding van de voorzieningen te waarborgen.

Met de voorgestelde normen kan ongeveer een derde van de pinbetalingen worden opgevangen. Verwacht wordt dat dit voldoende is om kortstondig de aankoop van noodzakelijke goederen tijdens een pinstoring op te vangen.

### **Artikel 9. Ontheffing**

Dit artikel biedt DNB de mogelijkheid om ontheffing te verlenen om van de functionaliteits- en capaciteitsnormen van de artikelen 6 en 8 af te wijken. In eerste instantie wordt gedacht aan automaten met een lagere capaciteit, die bijvoorbeeld geplaatst kunnen worden op plaatsen waar een storing is, of in dorpen waar op dit moment geen pinautomaat beschikbaar is. Een ontheffingsverzoek wordt alleen ingewilligd als het aannemelijk is dat grootschalige storingen in het girale betalingsverkeer voldoende kunnen worden opgevangen en dat de goede dienstverlening aan klanten voldoende gewaarborgd is.

### **Artikel 10. Landelijke dekking**

Dit artikel regelt de bereikbaarheid van de voorzieningen van de chartale basisinfrastructuur. Het borduurt, mede in het licht van het aangenomen amendement-Ergin en de motie-Flach,<sup>28</sup> voort op de bestaande vijfkilometernorm voor het opnemen van bankbiljetten en de overige normen uit het Convenant contant geld. De normen worden op punten anders geformuleerd. Ten eerste wordt nu voor alle soorten voorzieningen een afstandsnorm gehanteerd. Onder het Convenant gold voor bepaalde voorzieningen een norm in tijd (bijvoorbeeld 20 autorijminuten). Deze aanpassing maakt de normen beter onderling vergelijkbaar en gemakkelijker te hanteren in uitvoering en toezicht.

---

<sup>27</sup> Artikel 4, eerste lid, Muntwet 2002.

<sup>28</sup> Kamerstukken II 2025/26, 36711, nrs. 22 resp. 29.

Ten tweede worden de afstanden op grond van artikel 3 niet langer hemelsbreed gemeten, maar over de openbare weg.<sup>29</sup> DNB heeft hiervoor een model ontwikkeld. Deze norm houdt daardoor rekening met barrières in het landschap, zoals een rivier, snelweg of spoorlijn. De percentages zijn aangepast aan de nieuwe eenheden, zodat het huidige voorzieningenniveau op peil blijft. Met de percentages wordt gebruikgemaakt van de mogelijkheid die het amendement-Ergin biedt om in uitzonderlijke omstandigheden van de vijfkilometernorm af te wijken. Blijkens de toelichting van het amendement wordt beoogd om hiermee aan te sluiten bij de huidige vijfkilometernorm, en kan rekening gehouden worden met specifieke lokale omstandigheden die het plaatsen van een geldautomaat niet wenselijk maken.

De norm wordt berekend op basis van de adressen binnen eenzelfde postcode van vier cijfers en twee letters, het zogenoemde postcode-6-gebied. In het door DNB ontwikkelde model geldt, voor normen op basis van adressen, dat het aantal inwoners per postcode-6-gebied wordt afgedekt door een voorziening als het middelpunt van het postcode-6-gebied zich bevindt binnen de normafstand (5km of 10km) over de openbare weg. Voor normen op basis van winkellocaties geldt dat het aantal winkellocaties per postcode-6-gebied wordt afgedekt door een voorziening als het middelpunt van het postcode-6-gebied zich bevindt binnen de normafstand (10km) over de openbare weg. Daarbij wordt gebruikgemaakt van het gegeven dat alle bewoners of winkeliers op een Nederlands adres beschikken over een betaalrekening.<sup>30</sup>

Het middelpunt van elk postcode-6-gebied wordt vastgesteld aan de hand van de locaties van woonadressen respectievelijk vestigingsadressen in het gebied. Met woonadressen wordt bedoeld op adressen waar particulieren wonen. Met vestigingsadressen wordt bedoeld op adressen met winkelfunctie, zoals vastgelegd in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen.

Ten derde worden de normen voor bereikbaarheid gebaseerd op de huidige realisatie onder het Convenant contant geld. Zie daarover het algemeen deel van de toelichting.

## **Artikel 11. Beschikbaarheid**

Het Convenant contant geld stelde al eisen aan de beschikbaarheid van geldautomaten. Deze beschikbaarheidseisen zijn ongewijzigd overgenomen in dit besluit. Ook de definitie van beschikbaarheid blijft hetzelfde. De voorziening kan buiten gebruik zijn, bijvoorbeeld door een technisch mankement, onderhoud of omdat een opnamevoorziening leeg of een stortvoorziening vol is. De voorziening geldt dan als buiten gebruik zolang de dienst niet toegankelijk is voor gebruikers gedurende de normale openingstijden van de locatie waar de voorziening zich bevindt. Daarmee tellen voorzieningen die zich in winkels bevinden, niet als buiten gebruik buiten de openingstijden van die winkel. Ook geldt een voorziening niet als buiten gebruik als op dezelfde locatie een voorziening van hetzelfde

---

<sup>29</sup> Dit is een nadere specificering van de wettekst, waar over "een straal van vijf kilometer" wordt gesproken. Omdat een afstand over de weg van vijf kilometer in alle gevallen betekent dat de voorziening ook hemelsbreed binnen vijf kilometer beschikbaar is, is de invulling op besluitniveau in lijn met de wettekst.

<sup>30</sup> Zie bijvoorbeeld L. Klapper e.a. *The Global Findex Database 2025. Connectivity and Financial Inclusion in the Digital Economy*, Washington, D.C.: Wereldbank 2025, doi:10.60572/rvnp-6q76.

soort beschikbaar is. Met andere woorden: de beschikbaarheid wordt gemeten op locatieniveau.

Verder geldt een verhoogde beschikbaarheidseis voor biljetopnamevoorzieningen waarvoor binnen 5 kilometer geen alternatief voorhanden is, de zogenaamde solitaire automaten. De exploitant(en) van de chartale basisinfrastructuur moeten extra aandacht besteden aan deze automaten, omdat de effecten van niet-beschikbaarheid groter zijn. In dat geval moeten de gebruikers extra ver reizen om toch geld te kunnen opnemen. Deze eis draagt dus bij aan de toegang tot contant geld in dunbevolkte gebieden.<sup>31</sup>

In het algemeen moet de bank die de chartale basisinfrastructuur verzorgt, ervoor zorgen dat de voorzieningen beschikbaar zijn. In sommige gevallen is de niet-beschikbaarheid echter niet te wijten aan het (niet-)handelen van de aanbieder van de voorziening. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat de voorziening buiten gebruik is vanwege vandalisme. Locaties c.q. voorzieningen die niet beschikbaar zijn zonder dat dit aan de banken kan worden verweten, worden bij de berekening van de percentages buiten beschouwing gelaten. Daartoe dient het tweede lid.

#### **Artikelen 12 tot en met 15. Tarieven**

Artikel 12 regelt dat banken geen hoger tarief mogen rekenen voor het gebruik van voorzieningen uit de chartale basisinfrastructuur dan vastgesteld in het besluit. Ook moeten zij ervoor zorgen dat de tarieven per transactie niet anderszins hoger uitpakken dan het maximum. Het reguleren van de maximumtarieven is een belangrijk middel om te zorgen dat het opnemen en storten van contant geld voldoende toegankelijk en beschikbaar blijft voor de gebruikers.

De maximumtarieven gelden niet in situaties waar op grond van artikel 3:267m, tweede lid, een nultarief geldt. Ook gelden de maximumtarieven ingevolge artikel 3:267m, vierde lid, van de wet niet voor banken met minder dan vijftigduizend in Nederland woonachtige of gevestigde betaalrekeninghouders.

De maximumtarieven zijn per voorziening opgedeeld in de artikelen 14 en 15. De maximumtarieven worden jaarlijks aangepast aan de prijsontwikkeling.

Per tariefstelling wordt een bijbehorende tariefeenheid voorgeschreven. De kostprijs voor het gebruik van de voorziening wordt gerekend als vast bedrag per transactie, per muntrol of als percentage van het transactiebedrag. De tariefeenheid per voorziening sluit hierdoor aan bij het huidige gebruik van de voorziening.

Artikel 14 bepaalt de maximale tariefstelling die een bank mag rekenen voor het opnemen van biljetten en voor het onverpakt storten van zowel biljetten en munten. In het vierde lid wordt geregeld dat dit artikel niet van toepassing is op de groepen die op grond van artikel 3:267m, tweede lid, kosteloos gebruik kunnen maken van deze voorzieningen.

---

<sup>31</sup> Onder andere hiermee wordt opvolging gegeven aan de motie-Bushoff/Dijk over de bereikbaarheid van pinautomaten in landelijk gebied (Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 31).

In artikel 15 wordt bepaald dat voor het opnemen van munten en verpakt storten van biljetten een maximumtarief geldt. In het tweede lid wordt voor het verpakt storten een onderscheid gemaakt tussen de kosten die gerekend mogen worden per transactie en per biljet.

## **Artikel 16. Voorwaarden aan de dienstverlening**

Artikel 3:267m, tweede lid, Wft biedt de mogelijkheid om regels te stellen over de voorwaarden die een bank aan haar in Nederland woonachtige of gevestigde betaalrekeninghouders kan stellen voor het gebruik van de chartale basisinfrastructuur. Op dit moment wordt aanleiding gezien om drie voorwaarden te stellen.

Ten eerste wordt bepaald dat beperkingen aan het gebruik van de chartale basisinfrastructuur, zoals boven- of ondergrenzen aan het aantal transacties, de transactiewaarde of het transactievolume, redelijkerwijs gerechtvaardigd moeten zijn. Relevante redenen zijn de technische beperkingen van de voorziening, het voorkomen van frauduleuze transacties, of een andere wettelijke plicht van de bank. Een muntopnamevoorziening geeft bijvoorbeeld alleen munten uit per rol, zodat het niet mogelijk is om kleinere hoeveelheden op te nemen. Met frauduleuze transacties worden onder meer transacties bedoeld door kwaadwillenden onder bedrog of dwang, of met het oog op diefstal, afpersing of oplichting van de betaalrekeninghouder. Onder deze term vallen niet transacties die te maken hebben met witwassen of terrorismefinanciering: die zullen immers vallen onder de wettelijke plicht van banken om cliëntonderzoek en transactiemonitoring te verrichten. Een bank kan cliëntspecifieke maatregelen nemen om het risico van dergelijke transacties te mitigeren (zie ook artikel 3:267l, vierde lid, van de wet).<sup>32</sup>

Ten tweede wordt bepaald dat een bank haar betaalrekeninghouders in staat stelt om via de meest gangbare betaalinstrumenten de voorzieningen te gebruiken. Deze bepaling is het spiegelbeeld van artikel 6, eerste lid, dat bepaalt dat een voorziening die technische functionaliteit heeft. In dit artikel wordt geregeld dat de bank haar rekeninghouder in staat stelt om van die functionaliteit gebruik te maken.

Ten derde wordt bepaald dat het aanbod van de dienst 'verpakt storten' beperkt mag worden tot zakelijke klanten. Een bank kan er bijvoorbeeld voor kiezen om met elke betaalrekeninghouder die wil sealbagstorten, een aparte overeenkomst te sluiten.

De regulering van voorwaarden geldt niet voor banken met minder dan vijftigduizend in Nederland wonende of gevestigde betaalrekeninghouders, ingevolge artikel 3:267m, vierde lid, van de wet.

## **Artikel 17. Periodieke informatieverstrekking**

Artikel 3:267o Wft bepaalt, kort gezegd, dat banken met minstens vijftigduizend betaalrekeninghouders in Nederland periodiek gegevens verstrekken aan DNB ten behoeve van het toezicht. Dit artikel vult in welke gegevens verstrekt moeten worden,

---

<sup>32</sup> DNB heeft deze verplichting verder uitgewerkt in haar 'Q&As en Good Practices Wwft', beschikbaar op [dnb.nl](https://dnb.nl).

door wie, hoe vaak en over welke periode. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het Convenant (annex A).

DNB kan nadere regels stellen over de verstrekkingswijze en de te hanteren eenheden en afronding. Datzelfde geldt voor de mate van detaillering van de gegevens. Zo kan DNB bijvoorbeeld bepalen dat de "locatie" van een voorziening uiteenvalt in het adres, of die voorziening zich binnen of buiten bevindt, en, in het geval van een voorziening binnen, de naam van de winkel. Een detaillering kan echter geen uitbreiding vormen van de inhoud.

### **§ 3. Geldtransport**

#### **Artikel 19. Uitsplitsing jaarlijkse kennisgeving**

Een geldtransportonderneming geeft DNB jaarlijks kennis van het aantal bediende unieke locaties (artikel 9i, eerste lid, Bankwet 1998). In dit artikel wordt op grond van artikel 9i, tweede lid, van de Bankwet 1998 bepaald dat het aantal locaties wordt uitgesplitst naar regio en naar sector.

Voor de uitsplitsing naar regio's is gekozen voor de eerste twee cijfers van de postcode van de locatie (onderdeel a). Dit zorgt voor regio's die doorgaans de grootste hebben van enkele gemeenten. De uitsplitsing is daarmee relatief fijnmazig en geeft inzicht in de dominantie van een geldtransportonderneming in die regio. Ook is deze uitsplitsing relatief eenvoudig te realiseren voor geldtransportondernemingen. Zij zullen over het algemeen immers al de postcode van hun klanten hebben geregistreerd.

Voor de uitsplitsing naar sectoren is een onderverdeling gemaakt naar het soort chartale dienstverlening dat wordt aangeboden (onderdeel b). Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen voorzieningen van de chartale basisinfrastructuur (1°), niet-bancaire geldautomaten (2°), locaties voor detailhandel of dienstverrichting (3°), en andere locaties (4°).

De uitsplitsing naar regio en sector geeft DNB inzicht in de aantallen locaties en in de trend, zodat die kunnen worden meegenomen in de beoordeling van het afwikkelingsplan of meldingen van wijzigingen in de dienstverlening.

#### **Artikel 20. Sectorale drempel**

Dit artikel stelt een sectorale drempel, waarmee een geldtransportonderneming die meer dan 30 procent van de chartale basisinfrastructuur bedient onder het regime van hoofdstuk IIC van de Bankwet 1998 komt te vallen. Verder wordt verwezen naar het algemeen deel van deze toelichting.

#### **Artikel 21. Halfjaarlijkse rapportage**

Dit artikel stelt nadere regels over de halfjaarlijkse rapportage van een geldtransportonderneming aan DNB (artikel 9k Bankwet 1998). De rapportage bevat zowel feitelijke gegevens over de peildatum als een terug- en vooruitblik. Bij relevante ontwikkelingen in de klantenportefeuille moet onder meer worden gedacht aan nieuwe

contracten met een substantieel aantal locaties, het beëindigen of herzien van dergelijke contracten, wijzigingen in prijsafspraken (marges) of voorwaarden, zoals het substantieel wijzigen van termijnen. DNB kan in een beleidsregel nadere invulling geven aan dit begrip.

## **Artikel 22. Wijzigingen met substantiële impact**

Een geldtransportonderneming moet, kort gezegd, DNB op de hoogte stellen van wijzigingen met een substantiële impact op de bedrijfsvoering (artikel 9l Bankwet 1998). Dit artikel geeft een niet-limitatieve lijst met gevallen waarin een geldtransportonderneming zo'n kennisgeving moet doen. Het gaat dan bijvoorbeeld om een aanmerkelijke afname in personeel, voertuigen of bedrijfsgebouwen, en substantiële wijzigingen in de IT-infrastructuur of winstgevendheid. Wijzigingen die niet onder de criteria van deze lijst vallen, maar wel een substantiële impact hebben op de uitvoering van de werkzaamheden waartoe de onderneming zich heeft verbonden, dienen eveneens te worden gemeld, rechtstreeks op grond van de wet.

## **Artikel 23. Inhoud afwikkelingsplan**

Het afwikkelingsplan (artikel 9m Bankwet 1998) dient om de geldtransportonderneming en DNB inzicht te geven in mogelijke afwikkelingsscenario's, zodat de continuïteit van het geldtransport gewaarborgd blijft bij situaties als een faillissement of vrijwillige beëindiging van de werkzaamheden. Daartoe moet het afwikkelingsplan onder meer feitelijke informatie over de ondernemingsactiviteiten (processen, producten en projecten) bevatten, een stakeholderanalyse, en afwikkelingsscenario's. Ook moet er nagedacht worden over de governancestructuur om tot afwikkeling te besluiten. Daarnaast moeten er plannen zijn voor de continuïteit van dienstverlening, de besluitvormingsprocessen, de financiële continuïteit en de communicatie tijdens de afwikkeling.

## **Artikelen 24 en 25. Boetehoogte en draagkracht**

Dit artikel bepaalt de boetehoogte voor overtredingen van de bepalingen voor geldtransportondernemingen. Hier wordt, net zoals op wetsniveau, aangesloten bij de maximale boetehoogte in het strafrecht. Er wordt gewerkt met een basisbedrag dat wegens de ernst, duur of verwijtbaarheid verhoogd of verlaagd kan worden, conform de systematiek uit het financieel recht. Een basisbedrag kan maximaal tweemaal met 50% verhoogd worden, zodat de maximale boete gelijk staat aan het bedrag van de vijfde categorie.<sup>33</sup> Om dezelfde redenen, alsmede vanwege de draagkracht van de overtreder, kan het boetebedrag eveneens met 100% worden verlaagd.

---

<sup>33</sup> Behoudens recidive: dan wordt het basisbedrag verdubbeld, zie artikel 9c, derde lid, laatste zin, Bankwet 1998.

## **§4. Wijzigingen en slotbepalingen**

### **Artikel 26. Wijziging Besluit bestuurlijke boetes financiële sector**

In artikel 10 van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector worden boetecategorieën verbonden aan de nieuwe artikelen in de Wft. De artikelen die beboetbaar zijn gesteld zien onder andere op de regels omtrent de instandhouding en invulling van een chartale basisinfrastructuur en de voorwaarden die daaraan verbonden worden rondom toegankelijkheid, tarieven en vrijstellingen. De boetecategorie wordt per artikel vastgesteld. De desbetreffende boetecategorieën zijn bepaald naar de ernst van de overtreding en sluiten aan bij de boetecategorieën die thans gelden voor soortgelijke overtredingen.

Artikel 3:267k en 3:267l, eerste lid, Wft gaan over de verplichting voor de grote banken om bij te dragen aan het in stand houden van een chartale basisinfrastructuur en deze ook toegankelijk te maken voor andere banken. Daaraan wordt boetecategorie 3 verbonden, dezelfde als bij overtreding van een soortgelijke verplichting uit de artikelen 5:88 lid 1 en 2 en 5:88a Wft.

Artikelen 3:267l, tweede en derde lid, 3:267m, 3:267o en 3:267p gaan over dienstverlening, tarieven en voorwaarden. Hier past boetecategorie 2, waarmee wordt aangesloten bij andere bepalingen over consumentenbenadeling en het niet voldoen aan voorwaarden vermeld in een vrijstelling. Voor artikel 3:267n over de meldplicht is gekozen voor boetecategorie 1, omdat het een eenvoudige meldingsplicht is.

De Wet chartaal betalingsverkeer bevat na amendering door de Tweede Kamer ook een wettelijke plicht voor banken om een basisbetaalrekening aan te bieden aan ondernemingen, verenigingen en stichtingen.<sup>34</sup> Aan overtreding van het nieuwe artikel 4:71k Wft wordt de tweede boetecategorie verbonden, dezelfde als aan overtreding van artikel 4:71f Wft over een basisbetaalrekening voor consumenten.

### **Artikel 27. Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt tegelijk in werking met de Wet chartaal betalingsverkeer.

De Minister van Financiën,

---

<sup>34</sup> Amendement-Flach c.s. over een basisbetaalrekening voor ondernemingen, verenigingen en stichtingen (Kamerstukken II 2025/26, 36711, nr. 27).